

МОНІТОРИНГ ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО НАУКОВОЇ РОБОТИ (ДОСЛІДЖЕНЬ) ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПІДПРИЄМНИЦТВО»

Проведений моніторинг залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи (досліджень) в Полтавському державному аграрному університеті за освітньо-професійною програмою «Підприємництво» з метою проведення аналізу впровадження наукової роботи в освітній процес в ПДАУ. Анкетування проведено за 2024-2025 навч. років.

Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля, за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Підприємництво».

Всього опитано 85 респондентів із 91 особи, а це 93,4 % здобувачі спеціальності 076 ПТ першого бакалаврського рівня вищої освіти.

Анкета складалася з чотирьох розділів, які включали такі питання:

- Вкажіть вашу спеціальність;
- Назвіть освітню (освітньо-професійну або освітньо-наукову) програму, за якою ви навчаєтесь;
- Зазначте ступінь вищої освіти, яку здобуваєте;
- Вкажіть курс навчання.

Окрім цього, анкета містила комплексне завдання з кількох питань, зокрема щодо участі у наукових конкурсах (олімпіадах) у форматі «brain hunting», де переможець отримує не лише грамоту та призове місце, а й можливість спеціальної підготовки та працевлаштування у великій компанії. На це питання відповіді розподілилися так:

- «безумовно згоден» - 95,4 %;
- «переважно згоден» - 4,6 %;
- «однозначно не згоден» - 0,0 %;
- «важко відповісти» - 0,0 %.

Висновок: 95,4 % респондентів обрали відповідь «безумовно згоден», а 4,6 % – «переважно згоден», що свідчить про високу обізнаність і активну залученість опитаних у наукові та конкурсні заходи.

Щодо регулярної участі у підготовці доповідей і їх представлення на наукових, міжнародних та/або всеукраїнських конференціях, розподіл відповідей виглядає наступним чином: 74,5 % – «безумовно згоден», 14,1 % – «переважно згоден», 10,0 % – «однозначно не згоден» і 1,4 % респондентів обрали варіант «важко відповісти».

Висновок: Невелика частка відповідей «важко відповісти» (2,2 %) та «однозначно не згоден» (8,5 %) пояснюється тим, що 4,0 % опитаних - це студенти першого та другого курсів, для яких участь у підготовці доповідей не є обов'язковою. Водночас 65,5 % респондентів складають студенти третього та четвертого курсів ОКР «Бакалавр», серед яких 64,2 % беруть постійну участь у підготовці доповідей для наукових конкурсів, що свідчить

про їхню активність у науковій діяльності. Частково така участь зумовлена вимогами освітньої програми та навчальним планом.

Щодо постійної участі в підготовці доповідей і їх представлення на наукових конференціях за підсумками навчального року, розподіл відповідей був таким:

- «безумовно згоден» – 69,5 %,
- «переважно згоден» – 29,5 %,
- «однозначно не згоден» – 1,5 %,
- «важко відповісти» – 0,0 %.

Щодо обізнаності зі стандартами оформлення бібліографічних списків і правилами цитування наукових джерел, відповіді розподілилися так:

- «безумовно згоден» – 52,8 %,
- «переважно згоден» – 44,6%,
- «однозначно не згоден» – 0,0 %,
- «важко відповісти» – 2,6 %.

Висновок: На запитання щодо обізнаності з правилами оформлення бібліографічного списку та цитування наукових джерел у власних наукових роботах 37,8 % респондентів обрали варіант «важко відповісти», а лише 2,5 % - «однозначно не згоден». Така невелика частка пояснюється тим, що більшість опитаних є студентами першого курсу, які лише починають працювати з оформленням літературних джерел.

Щодо участі в науковому гуртку (науковому товаристві) при кафедрі, який сприяє поглибленню фахових і наукових знань, думки розподілилися наступним чином: 53,5 % повністю погоджуються з цією тезою, 13,4 % - переважно погоджуються, 3,9 % - не погоджуються, а 3,5 % вагалися з відповіддю.

Висновок: На запитання щодо участі в науковому гуртку (науковому товаристві), що функціонує на кафедрі та сприяє поглибленню фахових і наукових знань, позитивно відповіли 53,5 % респондентів. Це частково пояснюється тим, що участь у гуртку є добровільною, а основну активність у ньому виявляють студенти старших курсів.

Щодо підтримки викладачами ініціатив студентів у підготовці матеріалів та участі в конференціях, 57,1 % опитаних повністю погодилися з цією тезою, 28,6 % - переважно не згодні, а 14,3 % утрималися від чіткої відповіді.

Висновок: На запитання щодо підтримки викладачами ініціатив студентів у підготовці матеріалів та участі в наукових конференціях 62,4 % респондентів дали позитивну відповідь, обравши варіант «безумовно згоден». Такий результат зумовлений тим, що більшість опитаних (65,4 %) є студентами третього та четвертого курсів освітнього рівня «Бакалавр», які

вже опановують професійно орієнтовані дисципліни, необхідні для участі в наукових заходах.

Щодо дотримання академічної доброчесності в науковій діяльності здобувачів, 73,4 % респондентів повністю погодилися з відповідною тезою, 20,5 % висловили переважну незгоду, а 6,1 % не змогли визначитися з відповіддю.

Висновок: На запитання щодо дотримання академічної доброчесності в науковій роботі 20,8 % респондентів обрали варіанти «переважно не згоден» або «важко відповісти». Такий результат частково пояснюється тим, що серед опитаних 21,6 % становлять студенти першого курсу, які ще не мали досвіду перевірки власних робіт на відповідність принципам академічної доброчесності. Крім того, до цієї групи належать і ті здобувачі, у роботах яких раніше були виявлені порушення, що призвело до повернення робіт з вимогою усунути недозволене запозичення без належного посилання на автора.

Щодо участі в конференціях виключно з мотивів отримання додаткового балу до іспиту, 68,8 % респондентів повністю погодилися з цією мотивацією, 13,2 % - переважно погодилися, тоді як 5,5 % категорично не згодні, а 12,5 % не змогли дати однозначної відповіді. Це свідчить про те, що для частини студентів участь у наукових заходах має утилітарний характер, а не є результатом внутрішньої зацікавленості в науковому саморозвитку.

Висновок: На запитання щодо участі в конференціях винятково за умови нарахування додаткового балу до іспиту, без зацікавленості в науковому саморозвитку, 66,5 % респондентів обрали варіанти «безумовно згоден» та «переважно згоден». Така тенденція зумовлена природним розподілом серед студентів: частина з них орієнтована на подальше навчання в магістратурі чи аспірантурі, тоді як інші розглядають наукову активність як інструмент досягнення короткострокових академічних цілей.

Щодо розуміння видів наукової роботи здобувачів вищої освіти та знання процедури підготовки матеріалів для участі в конференціях або подання тез до друку, 54,2 % респондентів повністю погодилися з наявністю відповідних знань, 17,2 % - переважно погодилися, 5,6 % - категорично не згодні, а 23,3 % не змогли дати однозначну відповідь. Це свідчить про потребу в подальшому інформуванні та навчанні студентів щодо основ наукової діяльності.

Висновок: На запитання щодо розуміння видів наукової діяльності здобувачами вищої освіти, а також знання порядку підготовки матеріалів для участі у конференціях або подання тез до друку, 76,0 % респондентів обрали варіанти «безумовно згоден» та «переважно згоден». Такий результат пояснюється тим, що студенти з першого курсу ознайомлюються з видами наукової роботи, зокрема в межах вивчення дисципліни «Університетська освіта».

Висновок: Щодо залучення здобувачів до написання наукових статей та їх публікації у фахових виданнях України разом із науковим керівником (консультантом), 75,5 % респондентів дали позитивну оцінку (обравши

варіанти «безумовно згоден» та «переважно згоден»). Це здебільшого пояснюється високою часткою опитаних студентів третього та четвертого курсів освітнього рівня «Бакалавр», які мають достатній рівень підготовки та досвід, необхідні для виконання таких завдань.